

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Friderici Forneri Theologiae Doctoris Canonici Ecclesiae
Collegiatæ diui Stephani Bambergæ, De Temulentia
Malo, Eiusque Remediis, Variis Item Scitu Iucundissimis,
nec non vtilissimis de rebus, quæ in ...**

Förner, Friedrich

Ingolstadii, 1603

Cap. IV. Exempla sobrietatis pauca quaedam, è sanctorum historijs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45433

statem ac pulchritudinem summa tūm laude, tūm
 prēmio apud Deum & homines coniunctam. In-
 duc potius animum, inter eos esse, quos laudat
 Poëta:

Oderunt peccare boni virtutis amore.

quā ex eorum serie, quos taxat,

Oderunt peccare mali formidine pœn.e.

hoc abiecti: at illud ingenui ac generosi est animi ar-
 gumentum.

CAPVT IV.

*Exempla sobrietatis pauca quedam, petita è san-
 ctorum historiis.*

Illud potissimū à te, (lector beneuole) sciri
 peruelim, non esse hic instituti nostri, omnia so-
 brietatis exempla, quibus historiæ sanctorū pas-
 sim scatent, huc transcribere. Nā infinitæ res ea mo-
 lis, ingens quoq; & immensum quodammodo vo-
 lumen postulare. Id consentaneum vero esse, ex in-
 de tibi colligendum permitto, quia nullus vnquam
 hominum, absq; sobrietatis studio, vel minimū san-
 ctitatis gradum attigisse legitur; quin etiam tam id
 factu est impossibile, quā sine sole diem constitui-
 se. Quocirca nos breuitati operam nauantes, quæ-
 dam cognitu digniora commemorabimus exem-
 pla, innumeras propemodū Myriades industriæ tug
 disquirendas, consultò ac data opera relinquentes.

In hac sanctorum serie, quos sobrietatis præ-
 cipuo splendore constat ex aliis emicuisse, (vt D.
 Paulū hic prætereā, & Apostolorum Principem Pe-
 trum) eximie sanctitatis Apostolo Iacobo, qui fra-
 ter Domini cognominatus fuit, primas omnium cal-
 culo deberi, nemo inficias ibit. Is enim Eusebio

*Lib. 2. hist.
 Ecclesiasti-
 ca, cap. 23.*

L 2 aut

aut fieram vnquam degustauit. Qua ex re tantam sibi sanctitatis famam comparasse dicitur, etiam apud infideles Iudeos, vt quidam sibi persuaderi permiserint, ob eius iniustam cædem, vrbi Hierosolymitanæ euersionem esse consecutam.

In eius vita, cap. 22.

De beato patre atque Ecclesiæ Doctore D. Augustino, sic scribit Possidonius: *Vsus est frugali mensa & sobria; quæ quidem inter olera & legumina, etiam carnes aliquando, propter hospites, & quosque infirmiores, continebat. semper autem vinum habebat, quod tamen moderatissime bibebat, quia nouerat, & docebat, vt Apostolus dicit, quod omnis creatura Dei bona sit, & nihil abiiciendū, quod cum gratiarum actione percipitur.* hæc Possidonius. Non minorem in huius virtutis palæstra sanctus Hieronymus laudè tulit, et enim declarans, quanto animi zelo ac feruore, carnis tentationibus obluendo depugnauerit, inter alia multa his vititur verbis: *De cibis & potibus, quibus tum temporis victitabam, taceo: cum etiam conuoluentes Monachi, aqua frigida vtantur, & coctum aliquid accepisse, luxuria sit.* Ibidem vt & alibi scribens, de exercitiis Monachorum Ægyptiorum, qui in commune habitant, & Cœnobitæ dicuntur, hæc & similia verba subnectit: *Viuitur pane, leguminibus & oleribus; quæ sale solo condiuntur. Vinum, tantum sennes accipiunt; quibus & paruulis sæpè sit prandium, aliorum fessa sustentetur ætas, aliorum non frangatur incipiens.*

Epist. ad Eustoch. virgin. de custodia virginis.

Lib. 2. contra Iouinianum.

In vita 5. Pauli Eremitæ.

Notabile verò exemplum sobrietatis est, eodem Beato Hieronymo referente, Diuus Paulus Eremitarum Cœrophæus, qui plurima annorum spatia palma cibum præbente, & amictum, lymphæ ve-
tè potum, in Eremito transegit, Quod ne cuiquam

incre
Iesum
gelos
racen
nus pe
tulent
titi ser
singul
se vide
sbilia
gestimo
terris
mentu
uentu
vtriqu
cedent
do, sti

Ali
moral
ait, tar
lo pos
que po
animar
peclius
nus pos
non cal
conficia
dagabo
cogites.
um, &
tur, so

incredibile videatur, grauisimis verbis affirmat. *Iesum*, inquit S. Hieronymus, *testor*, ac *sanctos Angelos eius*, in ea *Eremiti* parte; qua iuxta *Syriam* *Saracenis* iungitur, *vidisse me Monachos*, de quibus *unus* per *triginta annos clausus*, *hordeaceo pane & lutulenta aqua vixit*. alter in *cisterna veteri* (quam *gentili sermone Syri Cabam* vocant) *quinque caricis* per *singulos dies sustentabatur*. *Hac igitur incredibilia esse* videbuntur *his*, qui non crediderint: *quia omnia possibilia sunt credentibus*. *Ceterum Paulus ille à sexagesimo etatis anno, usque ad centesimum tertium, quoteris relictis, ad caelum migravit*, dimidiati panis fragmentum *quotidie*, *coruo alite deferente*, accepit. In *aduentu Antonii integer allatus*, Deo donante, *quantum vtrique satis esset*. *Qui cum comediissent, ad fontem accedentes, prono ore, manibus concauis, aquam hauriendo, sitim expulerunt*.

Aliud quoque, eiusdem generis, non minus memorabile refert, de *sancto Hilarione*: *Quindecim*, ait, *tantum Caricas, post solis occasum comedit*. Et paulo post. *Herbarum succo, & paucis caricis, atque aqua potu, post triduum vel quatrimum, deficientem animam sustentabat*. Nam sibi quandoque *iratus, & pectus pugnis verberans, quasi cogitationes cadem manu posset excludere*. *Ego, inquit, aselle, faciam, ut non calcitres, nec te hordeo alam, sed paleis. fame te conficiam & siti; graui onerabo pondere; per aestus indagabo & frigora, ut cibum potius, quam lasciuiam cogites*. *Sanctum Antonium, Abbatem Aegyptum, & Serapionem Arsenoitam, Palladius testatur, solo pane & aqua victitasse*. Et priorem illum

cum ad extremam peruenisset senectutem, consuetum victus rigorem ulterius tolerare non valentem, herbas & arborum poma, pani & aqua superaddidisse.

Surius To. 1. & Marul. lib. 4. c. 2. De Fulgentio Ruspensium Episcopo constat, nec agrum, ad vini potum, & carniū esum à quoquā allici potuisse, ne à sobrietatis vsu, cui semel assuetuerat, abduceretur.

Surius in eius vita Tom. 1. Marul. lib. 4. c. 2. Surius To. 4. in eius vita. S. Amandus apud sepulchrum D. Martini, quindecim annorum interuallo, hordeaceo pane solo, & aque potu, vitam diutissimè, magno omniū stupore tractauit, ac demū ob insignem sanctitatis opinionem, Vtricensium Episcopus designatus, miraculorū gloria fulgēs, ad superos abiit. Germanus, Altisiodorensium Episcopus, frugalissimo simplicissimoq; contentus victu, vini vsum è mensa penitus excluderat; præterquā solennioribus Ecclesiæ festis, quando aqua Cyatho, paucillum vini infundebat, vt mutato licet colore, nihil tamen præter aquæ saporem gustaret.

Palla. hist. 85. Euagrius presbyter, quadraginta annis in victum, solum panem, oleum, & aquam adhibuit.

Marcus Marulus lib. 4. c. 2. Timotheus. Eremita Thebaidis palmis & aqua vitam parcè alebat. Dorothei Abbatis Ægyptii quotidianæ lætitiæ erant, panis vnciæ duodecim, herbarum fasciculus, & aque vasculum. Maxentius Abbas Pictauiensis, solo hordeaceo pane & aqua contentus, vixit totius vitæ decursu.

Greg. Turon. de vita Patrum Gallie li. 7. Gregorius Lingoniensium Episcopus, panem hordeaceum in deliciis habebat, aliorū planè ciborum spretis cupediis. Et aquæ tantum immiscebat vini, vt amisso colore saporem tamen naturalè retineret.

Author eius, vite li. 1. c. 32. S. Otto Bambergensium Episcopus, Pomeranorū Apostolus, nunquā in Episcopatu ad facietatē bibit aut comedit. Vinum modicissimè ac parcissimè, si quādo vel ob exhaustos labores, vel senectutem ex-

tremā
aqua, a
terna
Episco
duobu
denari
ser igit
corpor
mè tar
cuiqua
nume
sobrie
ve in fi
lendum
Mar
ad cee
quoq;
vans i
Domi
Pau
mana,
cepit, l
luit, vi
De
nymu
desider
neq; s
sum, q
diuod
remat,
Nec
Kuneg
Imper
tre-

tema necessum erat, non tam bibebat, q̄ pitissabat, aqua, alias contentus, cuius illud insigne verbum æterna memoria dignū. Cū aliquando œconomus Episcopalis aule, Lucium piscē apposuisset, emptum duobus solidis. *Abst,* inquit, *vt miser Otto solus, tot denarios hodie absumat, & pauperes Christi egeant. Defer igitur ad quendam egrotum. Ego enim adhuc firmo corpore, me hoc pane possum reficere.* Frugalitas, optime tam sancto viro conueniens. Vereor, ne tædium cuiquam adferam & fastidium, tanta exemplorum numerositate. Ergo finiam, vbi vnum vel alterum sobrietatis fœminarum attulero. Neq; .n. sexus is, vt infirmior, ita si virtute polleat, illustrior, extolendus magis, laude sua frustrandus est.

Martha virgo, Christi hospitio insignis, post eius ad cœlos abitū, carnē nullam comedit, à lacticiis quoq; & vino perpetuè abhoruit, quotidianum seruans ieiunium, donec rursus suauissima hospitis ac Domini præsentia, satiari sibi liceret.

Paula illa nobilissima pientissimaque vidua Romana, referente S. Hieronymo: *Vix oleum in cibo accepit, lacticia, mel & alia palato suauia, gustare non licuit, vinum ne infirma quidem.*

De Asella virgine adhuc viuente, idem S. Hieronymus scribit in hæc verba: *Et cū eam non descendi desiderium, sed humana conditio ad cibum traheret, pane & sale, & aqua frigida, concitabat magis esuriem, ac sumis, quàm restinguebat.* Et ibidem post aliqua: *Hæc à duodecimo ætatis anno, proprio sudore elegit, arripuit, tenuit, impleuit.*

Nec tua hic mihi singularis sobrietas, ô sancta Kunegundis, q̄ vnà cum sanctissimo consorte tuo Imperatore Henrico, vnanimi cōsensu volūtatis,

NB. *Admirabilis Diui Ottonis frugalitas.*

Marcus Marulus lib. 4. ca. 2. ex Iacobo de Vorag.

In eius Epithaph: ad Eustociam filiam.

Epist. ad Marcel. de laudibus Asellæ virg.

Nonnosus Monachus S. Michaelis in

*historia de
rebus ge-
stis SS.
Heinrici
& Kune-
gundis.*

perpetuò coluistis, indicta flebitur. Hoc enim de vi-
troq; constat, omnem cibi, & potus luxum, vos ita
exhoruisse, vt vix vinum, nisi perrarò ac parcissu-
mè, ad refectiões vestras admitteretis. Nec dubi-
um, diuina gratia adminiculante, sobrietatem eam,
vos toto mundo spectabiles, atq; admirandos effe-
cisse, vt nec licitis quidem matrimonij voluptati-
bus, vnquam vsi, perpetuam in coniugali thoro, fati-
tam tectamq;, magno miraculo, seruaretis virgini-
tatem. Subsistendum hic nobis, & claudendi exem-
plorum, nullo defectu excurrentes, riui, ne facie-
tate nimia, lectoris animum fatigemus potius, quam
recreemus. Qui plura vobis, historicos adito, vbiuis
plura inuenies.

CAPVT V.

*Alia quaedam, plurimùm è prophanis Authoribus
excerpta.*

Sobrietatis Exempla.

HÆc in magna quoq; copia possent in medium
adduci; sed ad quid? Noui, amore breuitatis,
non nisi pauca & breuiter quasi vno intuitu à te le-
ctor desiderari. Ergo quod placet lubens faxo.

*L. aduer-
sus Ioui-
nianum*

*Legimus quosdam (inquit S. Hieronymus) morbo
articulari & podagræ humoribus laborantes, ad
quæ potum & simplicem mensam redactos, conualuisse.
Eodem libro pluribus & rationibus & Exemplis
frugalitatem ac sobrietatem commendat. Ipsum,
qui vobis, requisitum perlegito.*

*Noctium
Atticarū,
lib. II. c. 14.*

De Romuli primū Romanorum Regis sobrieta-
te, sic scriptum reliquit Aulus Gellius. *Simplicissima
suauitate rei, & orationis, Lucius Piso vsus est in primo
annali,*